

Dobór drzew i krzewów dających pożytek pszczołom

Od Redakcji: W wielu listach Czytelnicy pytają, jakie należy sadzić krzewy czy drzewa, z których pszczoły miałyby pożytek nektarowy lub pyłkowy. Odpowiedź na to pytanie nie może być jednak pełna, jeśli nie znamy okolicy. Wybór bowiem odpowiedniego gatunku jest przede wszystkim ograniczany typem gleby, na której chcemy posadzić drzewa czy krzewy - jedne rosną lepiej na glebach lżejszych, inne na ciężkich. Druga ważna sprawa, to dobór takich gatunków, których terminy kwitnienia będą przypadają na okres, kiedy w danej okolicy brak jest roślin pożytkowych. Aby ułatwić wybór czytelnikom, którzy chcą założyć żywopłot czy sadzić pojedyncze drzewa, podajemy obszerny dobór drzew i krzewów miododajnych przeznaczonych na różne typy gleb, opracowany przez dr M. Lipińskiego.

Wydmy piaszczyste. Wierzba ostrolistna *Salix acutifolia* Willd.), wierzba wawrzynkowa (*S. daphnoides* Vill.), wierzba piaskowa *S. arenaria* L.) - krzew płożący się. Kwitną wcześniej, marzec — kwiecień, i rosną także na glebach urodzajnych.

Gleby suche i piaszczyste (wymienione tu gatunki rosną także na glebach urodzajnych i zwięzłych).

Drzewa wysokie: robinia akacja (*Robinia pseudoacacia* L.), klon polny (*Acer campestre* L.), iglicznia trójcierniowa (*Gleditsia triacanthos* L.) czeremcha amerykańska (*Prunus serotina* Ehrh.), czereśnia dzika (trześnia) *Prunus avium* L.), wiśnia (*Cerasus vulgaris* Mill.), wierzba iwa i mieszańce (*Salix caprea* L.). Mieszańce zwane przez uprzejmych pszczelarzy „wierzbanami Lipińskiego” L I i L II rosną w Puławach i Siejniku. LI - to drzewo

wysokie jak typowa wierzba iwa, L II - to raczej wysoki krzew o cechach podobnych do wierzby Smitha, znanej również u nas pod nazwą wierzby Kùblera.

Drzewa niskie lub wysokie krzewy: oliwnik wąskolistny (*Eleagnus angustifolia* L.), dereń właściwy (jadalny) (*Cornus mas.* L.), głogi (*Crataegus* L.). Głogi krajowe: jednoszyjkowy (*monogyna* Jacq.) i dwuszyjkowy (*oxyacanthae* L.) podlegają tym samym szkodnikom, co drzewa owocowe. Natomiast nie są zjadane przez gąsienice liście innych głogów, godnych rozpowszechnienia: głóg szkarłatny *Crataegus intricata* Lange), głóg syberyjski (krwisty) (*C. sanguinea* Pall), głóg ostrogowy (*C. crus-galli* L.), klon tatarski (*Acer tataricum* L.), klon Ginnala (*A. ginnala* Maxim.).

Krzewy: irga błyszcząca (*Cotoneaster lucida* Schlecht), indygowiec zwyczajny (*Amorpha fruticosa* L.), karagana syberyjska (*Caragana arborescens* Lam.), kolcowój szkarłatny (zwyczajny) *Lycium halimifolium* Mili.), ligustr pospolity (*Ligustrum vulgare* L.), śnieguliczka biała (*Symphoricarpos albus* Blake), wierzba ostrolistna (*Salix acutifolia* Willd.), wierzba wawrzynkowa (*S. daphnoides* Vill.).

Gleby wapienne: klon polny, czereśnia dzika (trześnia), głogi, karagana syberyjska, ligustr pospolity, kolcowój szkarłatny, śnieguliczka biała.

Gleby uprawne lub nadające się do uprawy

Drzewa wysokie: lipy - wszystkie gatunki i odmiany (*Tilia* sp.) (z wyjątkiem *T. petiolaris*), klon zwyczajny (*Acer platanoides* L.), wierzba iwa i mieszańce - jw., jawor (*Acer pseudoplatanus* L.), klon polny (*A. campestre* L.), kasztanowiec

zwyczajny (*Aesculus hippocastanum* L.), korkowiec amurski (*Phellodendron amurense* Rupr.), czeremcha amerykańska (*Prunus serotina* Ehrh.), robinia akacja (*Robinia pseudoacacia* L.), iglicznia trójcierniowa (*Gleditsia triacanthos* L.), bożodrzew gruczołowaty (*Ailanthus altissima* Swingi).

Drzewa niskie lub wysokie krzewy: dereń właściwy (jadalny) -jw., oliwnik wąskolistny - jw., głogi - jw., klon tatarski - jw., klon Ginnala - jw., sumak octowiec (*Rhus typhina* L.), wierzba Kùblera (mieszaniec wierzby iwy szkółki w Poznaniu), wierzba Lipińskiego L II (mieszaniec wierzby iwy - Puławy, Siejnik), lilak japoński (*Syringa amurensis* Rupr. var *japonica* Fr. et Sav.).

Krzewy: irga błyszcząca (*Cotoneaster lucida* Schlecht.), irga ostrolistna (*Cotoneaster acutifolia* Turcz), indygowiec zwyczajny (amorfa) - jw., karagana syberyjska - jw., kolcowój szkarłatny (zwyczajny) - jw., ligustr pospolity - jw., śnieguliczka biała — jw., śnieguliczka koralowa (*Symphoricarpos orbiculatus* Moench.), parczelina trójlistkowa (*Ptelea trifoliata* L.), wierzba ostrolistna - jw., wierzba wawrzynkowa - jw., wierzba śląska (*Salix silesiaca* Willd.), suchodrzew (wiciokrzew) zwyczajny (*Lonicera xylosteum* L.), suchodrzew wschodni (*Lonicera orientalis* Lam.), suchodrzew czarny (*Lonicera nigra* L.), tawlina jarzębolistna (*Sorbaria sorbifolia* A. Br.).

Gleby wilgotne, ale nie podmokłe

Drzewa: lipy - wszystkie gatunki, wierzby iwa i mieszańce, iglicznia trójcierniowa, korkowiec amurski, bożodrzew gruczołowaty.

Tereny podmokłe. Wierzba Kùblera (kwitnie wcześnie) wierzba Lipińskiego L II (kwitnie wcześnie), wierzba migdałowa (*Salix amygdalina* L.), wierzba wiciowa (*S. viminalis* L.), wierzba purpurowa (*S. purpurea* L.), wierzba Smitha (*S. smithiana* Willd.), wierzba pięciopęcikowa (*S. pentandra* L.), (kwitnie późno), wierzba śląska (*S. silesiaca* Willd.) (kwitnie późno).

Torfy i bagna: wierzba pięciopęcikowa (*S. pentandra* L.), wierzba uszata (*S. aurita* L.), wierzba szara (*S. cinerea* L.).

Sadzenie jesienne drzew i krzewów jest na ogół lepsze, ponieważ wówczas rośliny przez kilka miesięcy nie są narażone na wysychanie i lepiej zniosą przesadzenie. W czasie lekkiej, bezmroźnej zimy, można je sadzić jeszcze w grudniu, do nastania

silniejszych mrozów. Na glebach gliniastych wskazane jest jednak sadzenie wiosną, aby nie narażać drzewek na przemarznięcie.

Jeśli zakładamy żywopłot, przekopuje się pas ziemi szerokości około 1 m. Natomiast przy sadzeniu pojedynczych drzew kopujemy dołek tak głęboki i szeroki, aby korzenie można było w nim swobodnie rozłożyć i zanurzyć je po szyjkę korzeniową. W dołku korzenie należy rozłożyć możliwie jak najbardziej płasko, przesypując po trochu ziemią, aby wypełnić wolne przestrzenie. Po posadzeniu drzewka ziemię dokoła szyjki korzeniowej dokładnie udeptujemy.

Przy sadzeniu jesiennym zwykle nie podlewa się drzewek, tylko po udeptaniu obsypuje ziemią na wysokość około 20 cm. Dla poprawienia jakości

gleby wskazane jest przed sadzeniem wymieszać ziemię z rozłożonym obornikiem lub ziemią kompostową; do lekkich, łatwo wysychających, dodajemy miazgi torfowego.

W żywopłocie nie formowanym gęstość sadzenia roślin może być różna — zależnie od ich możliwości rozwojowych i gęstości planowanego żywopłotu. Bliższe na ten temat szczegóły znaleźć można w książce W. Senety „Żywopłoty”.

Zwykle pszczelarze chcąc posadzić drzewa lub krzewy miododajne zwracają się do Redakcji z prośbą o podanie adresu zakładu produkującego materiał szkółkarski. Przypominamy więc, że można go kupić w specjalistycznych szkółkach roślin ozdobnych, których adresy podaliśmy na sąsiedniej stronie.